

**ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ «УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Циклова комісія із загальноосвітніх дисциплін
та дисциплін загальної підготовки

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ХІМІЯ»**

ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ПРОФІЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Освітньо-професійний ступінь – *фаховий молодший бакалавр*.
Статус дисципліни – *базовий предмет програми профільної середньої освіти*.
Мова викладання, навчання та оцінювання – *українська*.

Розробники:

ШЕВЧУК Мирослава Олегівна – спеціаліст вищої категорії, *кандидат
хімічних наук*

**Затверджено Педагогічною радою
Фахового коледжу
ЗВО «Університет Короля Данила»
Протокол № 1 від «29» серпня 2022 р.
Голова Педагогічної ради**

Інна ВАРВАРУК

**Схвалено на засіданні циклової комісії
із загальноосвітніх дисциплін
та дисциплін загальної підготовки.
Протокол № 1 від «25» серпня 2022 р.
Голова циклової комісії**

Людмила ОСТАПОВА

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	1-2	
Семестр	2-3-4	
Кількість годин	122 год.	
Аудиторні навчальні заняття	лекції	-
	практичні	36 -36-42
Самостійна робота		8
Форма підсумкового контролю	залік (2, 3 с.) / екзамен (4 с.)	

Мета дисципліни:

- формування засобами навчального предмета ключових моментів, необхідних для соціалізації, творчої самореалізації особистості, розуміння природничо-наукової картини світу;
- вироблення екологічного способу й стилю мислення, поведінки;
- утвердження гуманістичного світогляду особистості, орієнтованої на вищі національні та загальнолюдські ідеали й цінності;
- уміння пояснювати хімічні явища, робити обґрунтовані висновки про них,
- усвідомлювати вплив науки і технологій на зміну матеріального, інтелектуального й культурного середовищ.

Завдання дисципліни:

- засвоєння системи знань про фундаментальні закони хімії;
- висвітлення ролі хімії як науки, що забезпечує вирішення глобальних проблем людства, таких як енергетична, сировинна, продовольча та проблеми створення нових матеріалів;
- уміння здійснювати пошук, опрацьовувати та систематизувати наукову інформацію, оцінювати її достовірність;
- уміння самостійно й умотивовано організувати власну пізнавальну діяльність, виконувати лабораторні експерименти, проводити розрахунки за хімічними формулами і рівняннями;
- орієнтуватися і приймати рішення у проблемних наукових та практичних ситуаціях;
- розвиток інтелектуальних і творчих здібностей студентів у процесі вивчення предмета «Хімія»;
- формування розуміння впливу хімії на технічний прогрес людства;
- пояснення хімічних процесів, що відбуваються в природі, побуті та на виробництві;
- вироблення навиків екологічно правильної поведінки в довкіллі;
- екологічне виховання студентів у цілому;
- розуміння небезпеки хімічних забруднень та їх впливу на організм людини, ризику безпечного поводження з легкозаймистими, токсичними та вибуховими речовинами;
- використання набутих знань та вмінь у практичному житті та побуті для визначення можливостей перебігу хімічних перетворень у різних умовах і розуміння їх наслідків;
- виготовлення розчинів необхідної концентрації в побуті та на виробництві.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**:

- основні поняття і закони хімії, періодичний закон та періодичну систему елементів;
- закономірності хімічних процесів та перебігу хімічних реакцій;

- основні досягнення науки і техніки в області хімії;
- роль хімії в науково-технічному процесі, створенні нових матеріалів;
- фізичні та хімічні властивості провідників,

Вміти:

- користуватись прийомами логічного мислення (аналізу, синтезу, порівняння, абстрагування, узагальнення тощо);
- спостерігати та пояснювати фізико-хімічні явища, що відбуваються в природі, лабораторії, на виробництві і в повсякденному житті;
- самостійно поповнювати, систематизувати і застосовувати знання;
- грамотно складати рівняння хімічних реакцій і процесів;
- розв'язувати задачі і виконувати практичні завдання з хімії;
- правильно проводити і аналізувати хімічні досліди;
- завжди дотримуватись правил техніки безпеки;
- користуватись науковою, методичною і довідковою літературою.

СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
Географія, біологія, фізика	Харчова хімія, безпека життєдіяльності, технології безпеки послуг у готельно-ресторанній справі

Роль дисципліни «Хімія» у формуванні ключових компетентностей

№ п/п	Назва компетентності	Результати навчання
1.	Спілкування державною мовою	<ul style="list-style-type: none"> - використовувати в мовленні хімічні терміни, поняття, символи, сучасну українську наукову термінологію і номенклатуру; - формулювати відповідь на поставлене запитання; - аргументовано описувати хід і умови проведення хімічного експерименту; - обговорювати результати дослідження і робити висновки; - брати участь в обговоренні питань хімічного змісту, чітко, зрозуміло висловлювати свою думку; - складати усне і письмове повідомлення на хімічну тему, виголошувати його.
2.	Спілкування іноземними мовами	<ul style="list-style-type: none"> - читати й розуміти іноземні навчальні й науково-популярні тексти хімічного змісту; - створювати тексти повідомлень із використанням іноземних джерел; - читати іноземною мовою і правильно використовувати хімічну номенклатуру; - пояснювати і використовувати іноземну хімічну термінологію.

3.	Математична компетентність	<ul style="list-style-type: none"> - застосовувати математичні методи для розв'язування хімічних завдань; - використовувати логічне мислення, зокрема, для розв'язування розрахункових і експериментальних задач, просторову уяву для складання структурних формул і моделей речовин; - будувати і тлумачити графіки, схеми, діаграми, складати моделі хімічних сполук і процесів.
4.	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<ul style="list-style-type: none"> - пояснювати природні явища, процеси в живих організмах і технологічні процеси на основі хімічних знань; - формулювати, обговорювати й розв'язувати проблеми природничо-наукового характеру; - проводити досліди з речовинами з урахуванням їхніх фізичних властивостей; - виконувати експериментальні завдання і проекти, використовуючи знання з інших природничих предметів; - використовувати за призначенням сучасні прилади і матеріали; - визначати проблеми довкілля, пропонувати способи їх вирішення; - досліджувати природні об'єкти.
5.	Інформаційно-цифрова компетентність	<ul style="list-style-type: none"> - використовувати сучасні пристрої для пошуку хімічної інформації, її оброблення, збереження і передавання; - створювати інформаційні продукти хімічного змісту.
6.	Уміння вчитися впродовж життя	<ul style="list-style-type: none"> - організовувати самоосвіту з хімії: визначати мету, планувати, добирати необхідні засоби; - спостерігати за хімічними перетвореннями в об'єктах та проводити хімічний експеримент; - виконувати навчальні проекти хімічного й екологічного змісту.
7	Ініціативність підприємливість <i>i</i>	<ul style="list-style-type: none"> - виробляти власні цінності, ставити цілі, діяти задля досягнення їх, спираючись на хімічні знання; - залучати партнерів до виконання спільних проектів з хімії; - виявляти здатність до роботи в команді, бути ініціативним/ініціативною, генерувати ідеї, брати відповідальність за прийняття рішень, вести діалог задля досягнення спільної мети під час виконання хімічного експерименту і навчальних проектів.
8	Соціальна та громадянська компетентності	<ul style="list-style-type: none"> - розуміти і виконувати встановлені державою закони і правила щодо збереження довкілля;

		<ul style="list-style-type: none"> - співпрацювати з іншими над реалізацією соціально значущих проєктів, що передбачають використання хімічних знань; - працювати в групі зацікавлених людей, співпрацювати з іншими групами, залучати ширшу громадськість до розв'язування проблем збереження довкілля.
9	Обізнаність та самовираження у сфері культури	<ul style="list-style-type: none"> - використовувати сучасні хімічні засоби і матеріали для втілення художніх ідей і виявлення власної творчості; - пояснювати взаємозв'язок мистецтва і хімії.
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<ul style="list-style-type: none"> - усвідомлювати причинно-наслідкові зв'язки у природі і її цілісність; - використовувати хімічні знання для пояснення користі і шкоди здобутків хімії і хімічної технології для людини і довкілля; - облаштовувати власне життєве середовище без шкоди для себе, інших людей і довкілля; - дотримуватися здорового способу життя; - безпечно поводитись із хімічними сполуками і матеріалами в побуті; - брати участь у реалізації проєктів, спрямованих на поліпшення стану довкілля завдяки досягненням хімічної науки; - дотримуватися правил екологічно виваженої поведінки в довкіллі.

Предметна хімічна компетентність здобувачів є складником ключової компетентності у природничих науках і технологіях. Володіння хімічною компетентністю на рівні стандарту означає здатність мислити і діяти з позицій світоглядних орієнтацій і ціннісних установок, сформованих у процесі навчання хімії. Предметна компетентність означена такими компонентами: знаннєвим (пізнавальним), діяльнісним (поведінковим) і ціннісним (мотиваційним).

ПОЛІТИКА КУРСУ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Фаховому коледжі ЗВО «Університету Короля Данила», студенти зобов'язані виконувати вимоги освітньої програми, графік освітнього процесу та вимоги навчального плану.

Студент, який не відвідував заняття протягом 10 днів і за цей час не повідомив про причини відсутності або був відсутній на заняттях протягом тридцяти і більше навчальних годин без поважних причин, за поданням директора може бути відрахований з коледжу за порушення навчальної дисципліни.

Усі пропущені заняття мають бути відпрацьовані студентом. Якщо студент відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та

консультації викладача. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

ПОВЕДІНКА В АУДИТОРІЇ

Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися норм і правил внутрішнього розпорядку відповідно до Статуту Університету, Положення про Фаховий коледж та Положення про систему внутрішнього розпорядку.

- ✓ Студент повинен з'являтися на заняття без запізнь. Про початок та закінчення занять студенти проінформовані розкладом, який доступний в електронному чи паперовому виді.
- ✓ Студенти перед початком занять заходять в аудиторію тільки після того, як її залишать викладач та студенти попередньої пари.
- ✓ Студенти повинні бути в аудиторії перед початком пари, раніше викладача.
- ✓ Перед початком заняття студент має вимкнути звук в мобільному телефоні та інших пристроях, які можуть його відтворювати. Це міжнародне правило етикету, яке відноситься не тільки до навчального процесу, а і до будь-яких офіційних заходів. Користуватися ними під час пари, в цілях, що не пов'язані чи порушують навчальний процес, не дозволяється.
- ✓ В аудиторії поводити себе виховано, стримано, уважно слухати викладача і бути активним учасником навчального процесу.
- ✓ Дотримуватись правил внутрішнього розпорядку коледжу, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

На початку вивчення курсу викладач знайомить студентів з основними пунктами Положення про академічну доброчесність, відповідно до якого і здійснюється навчальний процес.

Студент зобов'язаний:

- ✓ Поважати права всіх членів академічної спільноти УКД.
- ✓ Дотримуватися гендерної, расової, етнокультурної, міжконфесійної та політичної толерантності.
- ✓ Не фальшувати, підробляти документи, що стосуються навчання.
- ✓ Не списувати та не використовувати шпаргалки й інші підказки під час аудиторного та підсумкового контролю.
- ✓ Поводитися гідно, щоб не заплямувати чесність та сумлінність свого навчання.
- ✓ Не пропонувати та не надавати членам академічної спільноти УКД неправомірну вигоду, не займатися протекціонізмом.
- ✓ Під час виконання контрольних робіт, письмових тестових завдань недопустимо порушення академічної доброчесності.

ОСКАРЖЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ПРОВЕДЕННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ КОНТРОЛЬНИХ ЗАХОДІВ

Оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів відповідно до Положення про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів розглядає та вирішує перший проректор або проректор з навчальної роботи на підставі заяви студента або подання директора коледжу.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

- ✓ *Пояснювально-ілюстративний* – знання не просто повідомляють, а пояснюють, обґрунтовують, коментують. Робиться все, щоб було менше механічного запам'ятовування, а більше розуміння сутності. Метод навчання з використанням репродуктивного засвоєння знань.
- ✓ *Проблемний* – така організація процесу навчання, основа якої полягає в утворенні у навчальному процесі пошукових ситуацій. Проблемний метод навчання розвиває активність, самостійність (проявляється у самостійному доборі прикладів, підборі задач).
- ✓ *Пошуковий метод* – викладач створює проблемну ситуацію, формує проблему, а студенти самостійно її вирішують (реалізується в самостійному виконанні вправ і завдань.)
- ✓ *Дослідницький* – студенти самі, за умов проблемної ситуації, формулюють проблему і самостійно її вирішують.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ (за 12 бальною шкалою)

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
ПОЧАТКОВИЙ	2	Студент описує деякі хімічні об'єкти за певними ознаками; знає призначення лабораторного обладнання.
	3	Студент має фрагментарні уявлення з предмета вивчення (обізнаний з деякими хімічними поняттями); виконує найпростіші хімічні досліди під керівництвом учителя.
	4	Студент знає окремі факти, що стосуються хімічних об'єктів, відтворює їх з допомогою вчителя; складає прилади для проведення дослідів, виконує окремі хімічні досліди з допомогою вчителя; складає з допомогою вчителя скорочену умову задачі.
СЕРЕДНІЙ	5	Студент відтворює навчальний матеріал з допомогою вчителя, дає визначення деяких понять; описує хід виконання хімічних дослідів; самостійно складає скорочену умову задачі.
	6	Студент відтворює навчальний матеріал з допомогою вчителя, дає визначення деяких понять; описує хід виконання хімічних дослідів; самостійно складає скорочену умову задачі.
ДОСТАТНІЙ	7	Студент самостійно і логічно відтворює фактичний і теоретичний навчальний матеріал, класифікує хімічні об'єкти; самостійно виконує практичну роботу згідно з інструкцією, описує хід роботи; наводить потрібні рівняння реакцій за умовою задачі.
	8	Студент виявляє розуміння основоположних хімічних теорій і фактів, наводить приклади на підтвердження цього; описує спостереження за перебігом хімічних дослідів; робить необхідні позначення до рівнянь реакцій за умовою задачі.
	9	Учень володіє навчальним матеріалом і застосовує знання у стандартних ситуаціях, уміє узагальнювати й систематизувати надану інформацію, робити висновки; робить окремі висновки з практичної роботи; розв'язує з допомогою вчителя задачі.
ВИСОКИЙ	10	Студент володіє засвоєними знаннями і використовує їх у нестандартних ситуаціях, встановлює зв'язки між явищами; самостійно використовує інформацію згідно з поставленим завданням; виконує

		хімічний експеримент, раціонально використовуючи обладнання і реактиви; самостійно розв'язує задачі.
	11	Студент володіє глибокими знаннями з предмета, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях, знаходить і аналізує додаткову інформацію; робить поетапні спостереження за перебігом хімічних дослідів; складає звіт про виконання практичної роботи; раціонально розв'язує задачі.
	12	Студент має системні знання з предмета, свідомо використовує їх, у тому числі й у проблемних ситуаціях, самостійно оцінює явища, пов'язані з речовинами та їх перетвореннями; робить обґрунтовані висновки з хімічного експерименту; розв'язує експериментальні задачі за власним планом; розв'язує комбіновані задачі.

Фіксація поточного контролю здійснюється в «Електронному журналі обліку успішності академічної групи» на підставі 12-бальної шкали. У разі відсутності студента на занятті виставляється «н».

2. Підсумковий (семестровий) контроль проводиться для встановлення рівня досягнення здобувачами освіти програмних результатів навчання з навчальної дисципліни (освітнього компонента), після завершення вивчення дисципліни.

Підсумковий контроль знань проводиться у формі диференційованого заліку (у 2 та 3 семестрах) та екзамену (у 4 семестрі) письмово або усно.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Неметалічні елементи та їх загальні характеристики.

- Загальна характеристика неметалічних елементів.
- Поширення неметалічних елементів у природі, застосування неметалів.
- Основні фізичні та хімічні властивості неметалів.
- Явище алотропії. Поняття про адсорбцію.
- Роль озонового шару для життя організмів на землі.

Тема 2. Сульфатна кислота і сульфати. Якісна реакція на сульфат – іон.

- Сульфатна кислота.
- Фізичні і хімічні властивості сульфат – іон.
- Сульфати. Якісна реакція на сульфат – іон.
- Розв'язування експериментальних задач, з обчисленням маси, продукту реакції, якщо один із реагентів взято в надлишок.

Тема 3. Нітратна кислота і нітрати, їх поширення в природі. Карбонатна кислота. Будівельні матеріали.

- Нітратна кислота і нітрати, їх поширення в природі.
- Проблема вмісту нітратів у харчових продуктах.
- Карбонатна кислота. Солі карбонатної кислоти, їх поширення та застосування.
- Будівельні матеріали: скло, цемент, бетон.

Тема 4. Загальна характеристика металічних елементів за їх походженням у Періодичній системі та будовою атомів.

- Загальна характеристика металічних елементів.
- Фізичні властивості та застосування.
- Металічний зв'язок.
- Загальні хімічні властивості металів.

Тема 5. Лужні та лужноземельні елементи Періодичної системи.

- Лужні, лужноземельні елементи.

- Фізичні та хімічні властивості простих речовин.
- Поширення сполук металічних елементів.
- Біологічна роль лужних елементів.
- Твердість води.

Тема 6. Ферум як представник металічних елементів побічних підгруп.

- Ферум як хімічний елемент.
- Ферум (II) і ферум (III) оксиди, відповідні їм гідроксиди, їх амфотерність.
- Використання найважливіших сполук Феруму.
- Охорона навколишнього середовища в металургійному виробництві й використання металів.
- Розв'язування експериментальних задач.

Тема 7. Металічні сплави в сучасній техніці. Застосування алюмінію, заліза та їх сплавів.

- Металічні сплави в сучасній техніці.
- Застосування алюмінію, заліза та їх сплавів.
- Розвиток металургійного виробництва в Україні.
- Значення неорганічних сполук у природі, техніці і житті.

Тема 8. Теорія будови органічних сполук. Явище ізомерії. Життя і творчість О.М. Бутлерова.

- Теорія будови органічних сполук.
- Життя і творчість О.М. Бутлерова.
- Явище ізомерії.
- Структура ізомерії, номенклатура насичених вуглеводнів.
- Розв'язування експериментальних задач.

Тема 9. Органічні речовини в живій природі. Рівні структурної організації органічних речовин.

- Органічні речовини в живій природі.
- Багатоманітність органічних сполук, їх класифікація.
- Рівні структурової організації органічних речовин.
- Розв'язування експериментальних задач і вправ.

Тема 10. Вуглеводні.

- Класифікація вуглеводнів
- Утворення с-с зв'язків, види гібридизації електронних орбіталей атома Карбону.
- Одинарний, подвійний та потрійний зв'язки.
- Основні характеристики ковалентного зв'язку.

Тема 11. Бензен, його склад, будова, фізичні і хімічні властивості.

- Бензен - його склад, будова.
- Фізичні і хімічні властивості бензену.
- Добування і застосування бензену.
- Хімічні засоби захисту рослин.
- Розв'язування задач.

Тема 12. Нафта. Склад, властивості, продукти перегонки, їх застосування.

- Природні джерела органічних речовин
- Природній та супутній газу.
- Нафта – загальна характеристика.
- Продукти перегонки, їх застосування.
- Розв'язування експериментальних задач.

Тема 13. Оксигеновмісні сполуки.

- Спирти. Фізичні властивості спиртів.
- Насичені одноатомні спирти.
- Фенол, його склад, будова.

- Альдегіди. Склад, будова, номенклатура.

- **Тема 14. Карбонові кислоти.**

- Насичені одноосновні карбонові кислоти.
- Фізичні і хімічні властивості.
- Багатоманітність карбонових кислот.
- Розв'язування експериментальних задач.

- **Тема 15. Органічні матеріали як основа сучасних матеріалів. Пластмаси.**

- Органічні матеріали, як основа сучасних матеріалів.
- Синтетичний каучук. Пластмаса.
- Гума.
- Штучні і синтетичні волокна.

- **Тема 16. Органічні сполуки і здоров'я людини . Жири, білки, вуглеводи як компоненти їжі, їхня роль в організмі.**

- Органічні сполуки – жири.
- Органічні сполуки – білки і вуглеводи.
- Вітаміни – важливий компонент їжі.
- Органічні сполуки і їхня роль в організмі.

- **Тема 17. Харчові добавки. Е – числа. Поняття про синтетичні лікарські препарати.**

- Харчові добавки. Е – числа.
- Шкідливий вплив вживання алкоголю на організм людини.
- Органічні сполуки в побуті.
- Поняття про синтетичні лікарські препарати.

- **Тема 18. Мило, його склад, мийна дія. Синтетичні мийні засоби.**

- Мило, його склад, мийна дія.
- Синтетичні мийні засоби.
- Захист навколишнього середовища від забруднення синтетичними мийними засобами.
- Органічні розчинники, їх застосування.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назви тем	Кількість годин			
	Усього годин	Лекції	практичні заняття	Індивідуальна робота Самостійна робота
Тема 1. Неметалічні елементи та їх загальні характеристики.			8	
Тема 2 Сульфатна кислота і сульфати. Якісна реакція на сульфат – іон.			4	1
Тема 3. Нітратна кислота і нітрати, їх поширення в природі. Карбонатна кислота. Будівельні матеріали.			6	
Тема 4. Загальна характеристика металічних елементів за їх походженням у Періодичній системі та будовою атомів.			8	
Тема 5. Лужні та лужноземельні елементи Періодичної системи.			4	1
Тема 6. Ферум як представник металічних елементів побічних підгруп.			4	1
Тема 7. Металічні сплави в сучасній техніці. Застосування алюмінію, заліза та їх сплавів.			8	
Тема 8. Теорія будови органічних сполук. Явище ізомерії. Життя і творчість О.М. Бутлерова.			8	
Тема 9. Органічні речовини в живій природі. Рівні структурної організації органічних речовин.			8	
Тема 10. Вуглеводні.			6	
Тема 11. Бензен, його склад, будова, фізичні і хімічні властивості.			4	1
Тема 12. Нафта. Склад, властивості, продукти перегонки, їх застосування.			4	1
Тема 13. Оксигеновмісні сполуки.			4	1
Тема 14. Карбонові кислоти.			4	1
Тема 15. Органічні матеріали як основа сучасних матеріалів. Пластмаси.			6	1
Тема 16. Органічні сполуки і здоров'я людини. Жири, білки, вуглеводи як компоненти їжі, їхня роль в організмі.			8	
Тема 17. Харчові добавки. Е – числа. Поняття про синтетичні лікарські препарати.			8	
Тема 18. Мило, його склад, мийна дія. Синтетичні мийні засоби.			8	
Усього годин	122		114	8

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ для підготовки до підсумкового контролю

- Загальна характеристика неметалічних елементів.
- Поширення неметалічних елементів у природі, застосування неметалів.
- Основні фізичні та хімічні властивості неметалів.
- Явище алотропії. Поняття про адсорбцію.
- Роль озонового шару для життя організмів на землі.
- Сульфатна кислота.
- Фізичні і хімічні властивості сульфат – іон.
- Сульфати. Якісна реакція на сульфат – іон.
- Нітратна кислота і нітрати, їх поширення в природі.
- Проблема вмісту нітратів у харчових продуктах.
- Карбонатна кислота. Солі карбонатної кислоти, їх поширення та застосування.
- Будівельні матеріали: скло, цемент, бетон.
- Загальна характеристика металічних елементів.
- Фізичні властивості та застосування.
- Металічний зв'язок.
- Загальні хімічні властивості металів.
- Лужні, лужноземельні елементи.
- Фізичні та хімічні властивості простих речовин.
- Поширення сполук металічних елементів.
- Біологічна роль лужних елементів.
- Твердість води.
- Ферум як хімічний елемент.
- Ферум (II) і ферум (III) оксиди, відповідні їм гідроксиди, їх амфотерність.
- Використання найважливіших сполук Феруму.
- Охорона навколишнього середовища в металургійному виробництві й використання металів.
- Металічні сплави в сучасній техніці.
- Застосування алюмінію, заліза та їх сплавів.
- Розвиток металургійного виробництва в Україні.
- Теорія будови органічних сполук.
- Життя і творчість О.М. Бутлерова.
- Органічні речовини в живій природі.
- Багатоманітність органічних сполук, їх класифікація.
- Класифікація вуглеводнів
- Утворення с-с зв'язків, види гібридизації електронних орбіталей атома Карбону.
- Одинарний, подвійний та потрійний зв'язки.
- Основні характеристики ковалентного зв'язку.
- Природні джерела органічних речовин
- Природній та супутній газу.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Амірханов В. М., Білодід О. І., Верховод М. М. та ін. Хімія: завдання і тести. К: Школяр, 2000.-512 с.
2. Басов В. П., Родіонов В. М., Юрченко О. Г. Хімія: навчальний посібник для самопідготовки до іспитів. - К.: Каравела, Львів, 2003. - 280 с.
3. Гройсман І. А. Хімія. Закони, схеми, формули, рівняння. - К.: Логос, 1998. 128 с.
4. Луцевич Д. Д. Довідник з хімії: Навчальне видання. - Львів: Українські технології, 2003. - 420 с.

5. Луцевич Д. Д., Березан О. В. Конспект-довідник з хімії: Посібник. - К.: Вища школа, 1997.-240 с.
6. Неділько С. А., Попель П. П. Загальна й неорганічна хімія: задачі та вправи: Навчальний посібник.- К: Либідь, 2001.- 400 с.
7. Рейтер Л. Г., Басов В. П. Теоретичні розділи загальної хімії: Навч. посібник. - К.: Каравела, 2003. - 344 с.
8. Романова Н. В. Загальна та неорганічна хімія: Підручник для студ. вищ. навч. закл. - К.: Ірпінь: ВТФ Перун, 2002. - 480 с.
9. Романова Н. В. Основи хімічного аналізу. - К.: Освіта, 1992. - 192 с.
10. Сегеда А. С. Загальна та неорганічна хімія в тестах, завданнях, запитаннях: Навч. посібник. - К.: ЦУЛ, 2003. - 600 с
11. Телегус В. С, Бодак О. І., Заречнюк О. С, Кінжибало В. В. Основи загальної хімії / За ред. Телегуса В. С: Львів: Світ, 2000. - 424 с.

Допоміжна

1. Хрутьба В. О. Збірник формул з хімії. - К: Школа, 2005. - 96 с.
2. Цветкова Л. Б. Неорганічна хімія: теорія і задачі: Навчальний посібник. Львів: Магнолія плюс, 2005. - 352 с.
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Рекомендований перелік нормативних документів

1. Кодекс цивільного захисту України від 2 жовтня 2012 № 5403-VI // Відомості Верховної Ради України. — 2013. — № 34-35.
2. Про об'єкти підвищеної небезпеки: Закон України від 18 січня 2001 р.// Відомості Верховної Ради України. — 2001. — № 15.
3. Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань: Закон України від 14 січня 1998 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1998. — № 22.
4. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України від 16 березня 2000 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2000. — № 23.
5. Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту: постанова Кабінету Міністрів України від 9 січня 2014 р. № 11 // Офіційний вісник України. — 2014. — № 8.
6. Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях: постанова Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 р. № 444 // Офіційний вісник України. — 2013. — № 50.
7. Про затвердження Порядку підготовки до дій за призначенням органів управління та сил цивільного захисту: 32 постанова Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 р. № 443 // Офіційний вісник України. — 2013. — № 50.
8. Про затвердження Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру: постанова Кабінету Міністрів України від 30 жовтня 2013 р. № 841 // Офіційний вісник України. — 2013. — № 92.
9. Про затвердження Порядку проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту: постанова Кабінету Міністрів України від 23 жовтня 2013 р. № 819 // Офіційний вісник України. — 2013. — № 89.
10. ДСТУ 5058:2008 Навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях. Основні положення. — Вид. офіц. — Чинний від 2010-01-01. — К.: Держспоживстандарт України, 2009. — III, 10 с. — (Національний стандарт України).
11. Норми радіаційної безпеки країни, доповнення: Радіаційний захист від джерел потенційного опромінення (НРБУ — 97/Д — 2000)